

Geum macrophyllum Willd. op verschillende plaatsen en al lange tijd in Nederland

Gerrit M. Bax (Prins Clauslaan 8, 6721 AG Bennekom)

Geum macrophyllum Willd. on several localities and since long present in the Netherlands

Geum macrophyllum Willd. is naturalized in the Netherlands not only in Gorredijk (Province of Friesland) but also in Oosterbeek (Province of Gelderland). The species is known here for more than 25 years in a garden with native plants – a so-called Heemtuin – and is also found in the verge of roads.

Op 11 mei 1999 zag ik, samen met een aantal leden van de Plantenwerkgroep van de KNNV Wageningen e.o. in een wegberm in Oosterbeek (40-22-22) enkele opvallend grote Nagelkruidachtige bloeiende planten. Later herinnerde ik mij het artikel van Van der Ploeg in *Gorteria*¹ die *Geum macrophyllum* beschreef als nieuw voor Nederland in 1999. Samen met Dirk Prins ben ik teruggegaan om van deze *Geum*-species herbariummateriaal te verzamelen, te determineren en te fotograferen. De planten in de wegberm zijn afkomstig uit een moerassige heemtuin (De Zomp) in Oosterbeek. Enkele tientallen planten zijn in deze heemtuin aanwezig, sommige hoger dan 1 meter. Gele bloemen, groter dan die van *Geum urbanum*. Wortelbladen met een grote hartvormige eindlob, vele malen groter dan de overige deelblaadjes. Haakvormige stijl met kleine klieren. Deze kenmerken komen overeen met de beschrijving van Van der Ploeg¹ en ook met die van Stace² en passen bij *Geum macrophyllum*.

Plantenliefhebbers uit Oosterbeek die deze heemtuin onderhouden brengen hier nogal eens planten in. Ook wordt er wel materiaal uit kwekerijen geplant. Het is mij niet gelukt te achterhalen waar deze *Geum macrophyllum* vandaan komt. Een lid van onze Plantenwerkgroep (Gerda van Huijzen-Hoeneveld) woont vlakbij deze heemtuin en kent dit “grote Nagelkruid” op deze plaats al meer dan 25 jaar.

Geum macrophyllum blijkt dus niet alleen in Friesland maar ook in Gelderland voor te komen. Hier al zeer lang in een Heemtuin en ook in wegbermen in de buurt van deze tuin. Waarschijnlijk toch verwilderd vanuit een kwekerij?

Van der Ploeg¹ stelt voor als Nederlandse naam voor *Geum macrophyllum* Amerikaans nagelkruid. Te overwegen is echter deze Grootbladig nagelkruid* te noemen naar het meest opvallende kenmerk van deze plant. Het is tevens een goede vertaling van de Latijnse naam. Dit ook naar analogie van de Engelse naam: Large-leaved Avens.²

1. D.T.A. van der Ploeg, 1999. *Geum macrophyllum* Willd. ook in Nederland. *Gorteria* 25: 17–19.
2. C.A. Stace, 1991. *New Flora of the British Isles*, ed. 1: 416. Cambridge.

* Opmerking van Ruud van der Meijden: de naam Grootbladig is in de Nederlandse naamgeving niet meer gebruikelijk. Het zou dan Groot moeten worden. Gezien de herkomst van de soort, en het feit dat de naam Amerikaans nagelkruid eerder gepubliceerd is houden we deze naam in ere.

Overzicht van FLORON-districten en DC's, januari 2000

1. Groningen-Oost: Anneke Nieuwenhuijs, 0597-414973 – 2. Groningen-West: Willem Stouthamer, 050-5411582 – 3. Friesland-Oost: Karst Meijer, 0561-432626 – 4. Friesland-West: Jacob Koopman, 0561-616317 – 5. Drenthe: Roelof Blaauw, 0592-614448 – 6. Beneden-IJssel: Piet Bremer, 038-4535753 – 7. Twente: Otto Zijlstra, 053-4331589 – 8. Achterhoek: André Hertog, 0316-221833 – 9. Gelderland-West: Ineke Jansonius, 0317-413884 – 10. Flevoland: Egbert de Boer, 0578-572292 – 11. Utrecht: Koos van Vliet, 033-4758485 – 12. Noord-Holland-Noord: Jaap Groot, 0226-312770 – 13. Noord-Holland-Midden: Aart Swolfs, 072-5093315 – 14. Groot-Amsterdam: Norbert Daemen, 020-6912655 – 15. Hollands Duin: Joop Mourik, 023-5285502 – 16. Zuid-Holland-Zuid: Adrie van Heerden, 015-3696164 – 17. Zeeland: Justus van den Berg, 0113-271210 – 18. Noord-Brabant-Markiezaat: Kees van Oers, 0165-536827 – 19. Noord-Brabant-Oost: Joep Spronk, 040-2120672 – 20. Noord-Limburg: Leo Spoormakers, 043-3255398 – 21. Zuid- en Midden-Limburg: Eduard Blink, 043-4081796 – 22. Gelderland-Midden: Niels Jeurink, 038-3328741 – 23. Noord-Brabant-Baronie: Peter van Ruth, 0162-317746.

Landelijk Bureau: Kees Groen, 071-5273534 – Adrienne Lemaire, 071-5273547 – Wout van der Slikke, 071-5273533 – Baudewijn Odé, 071-5273533 – Ruud Beringen, 071-5273539 – Bart Vreeken, 071-5273547 – Theo Peterbroers (databeheer), 071-5273539 – Ineke v.d. Berg (secretariaat), 071-5273531. Let op: er is intern verhuisd bij het Landelijk Bureau – zie de vetgedrukte telefoonnummers!

